

papers 68

2004
novembre
desembre
3a època

del Secretariat de les Institucions Escolars de l'Escola Pia de Catalunya

Escola, Catalunya, Església

4

Un altre món és possible
Parlem amb Jaume Botey

8

Recull pedagògic
Educar en el compromís

Catalunya, església i escola, mirall de compromís

El que
se sap dir
i el que
s'és capaç
de saber fer

La reflexió a què el cycle festiu de l'any convida, fa evident, una vegada més, la important complexitat i, alhora, la fascinació de viure. Això comporta que un aprengui a conuiu amb la contradicció entre allò que es pensa i allò que es diu i, a voltes, és complicat de fer. Tot i així, és patent la important sensibilitat que es mostra, des de molts sectors i grups socials, per construir un món millor (*millor* = més just, més solidari, més equitatiu, més integrador, més *inter...* més de pau, més...) però, massa sovint, és complex fer el pas a una acció compromesa i organitzada des d'un fer col·lectiu on la utopia i l'idealisme n'esdevinguin bandera.

L'aparador de la gran ciutat amaga la grisor del dia a dia que realment es viu enmig dels carrers del Raval, als barris marginals, als entorns complicats de la ciutat on el que brilla és la violència o la desesperança, la por, la gana o la manca d'expectatives en no poder viure amb els mínims més mínims, que donen dignitat. L'anàlisi permanent que diferents sectors socials, com l'escola o l'església, fan de la realitat sembla una permanent complaença per identificar i descriure la divergència, més que per mostrar els esforços, d'uns i altres –que hi són!–, per trobar vies que conflueixin i integrin. Cal una voluntat explícita per enfortir els punts de trobada, en comptes d'esplaiar-nos traient punxa a l'evident i inevitable diferència. Davant d'això, l'església, l'escola i el país en tenen un obligat compromís. En nom de l'ortodòxia i d'una moral ancorada en un passat que ja no existeix, ens entremenim a comptabilitzar quants n'hi ha de cada color en comptes de construir o de reforçar els nexes *inter* existents i, en tot l'entramat, identificar bé els nuclis de trobada.

L'església, com qualsevol institució integrada en la realitat social, és un paraigües que abraça un important i divers conjunt que no sempre, malgrat pesi, és portadora del missatge evangèlic de Jesús que mena a estar al costat de qui més ho necessita. La nostra proposta d'escola escolàpia, que, malgrat les dificultats, es vol compromesa, és per a tothom, sense exclusió de cap tipus que lluita per evitar, de totes, totes, que sigui o estigui tancada al més necessitat. Per a nosaltres, ha de ser molt important i prioritari que l'escola esdevingui un espai de trobada *inter*, cívica, moral i ètica de referència, arrelada i compromesa amb el país. En definitiva, un model de convivència. *Ser una escola oberta als valors de l'evangeli* és el repte que assumim i que comporta posar tots els esforços per aconseguir un objectiu prioritari: *ser capaços de demostrar que estimem cada persona pel que és, sense que pesi el coneixement, el pensament, la història, la cultura, la creença, la procedència o la capacitat*. Volem ser una petita llum portadora d'un missatge amenaçat de desaparèixer i deixar petjada.

Fe d'errates

En el número 67 de la revista es varen produir uns errors per omissió, transcripció, ...

En el Mapa d'Europa s'hi hauria d'afegir la comunitat escolàpia de Pantin (als afores de París). En el de Catalunya enlloc del Club Escolapis de Sarrià hi hauria d'haver «Centre de Formació de Tècnics Esportius».

PAPERS és una publicació del SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA. Ronda de Sant Pau, 80 2n, 08001 Barcelona, Tel.: 93 441 00 04, Fax: 93 441 02 87, escolapia@escolapia.net, www.escolapia.net **Consell de redacció:** Oriol Blancher, Ricard Coma, Eulàlia París, Agustí Planas, Xavier Sanchís, Pere Vilaseca. **Col·laboradors:** Beatriu Garrido, Manel Bagunyà. **Coordinació:** Eulàlia París. papers@escolapia.net **Maquetació i impressió:** Serafi · indústria gràfica. D.L. B-19840/97. **Portada:** Pessebre de Josep Palet.

papers@escolapia.net

L'Escola Pia de Catalunya

davant l'Església, Catalunya i l'Escola

Dir alguna cosa, ni que sigui una sola, avui, que faci referència a l'Església, a Catalunya i a l'escola, és molt complex. Són tres àmbits en els quals fàcilment hi intervenen gran diversitat d'elements, fent que sovint esdevingui un intent complicat i difícil de definir satisfent totes les parts.

L'altre dia em deien: —*però vosaltres, els escolapis, sou Escola Cristiana?* Sí, els vaig dir; és clar que som una escola cristiana, però no som escola només per als cristians. En temps de Sant Josep de Calassanç, el primer escolapi, ja no ho érem. Els posava l'exemple de la nostra escola al barri de Sam-Sam, a la perifèria de Dakar, la capital del Senegal, en la qual el noranta cinc per cent dels alumnes són musulmans, ells i les seves famílies, i em sembla que és una escola ben cristiana, la que tenim els escolapis de Catalunya. No som una escola pels cristians, els deia, però sí som una escola pels alumnes, pels nois i noies, i pels homes i dones, també pels adults, i per llurs famílies.

—*I sou escola concertada?* Sí, som escola concertada, però només amb tot el concert que ens donen. Ho vaig dir així, en un auditori on m'escoltaven alguns polítics, per això ho vaig dir d'aquesta manera, que sembla un joc de paraules, però que descriu prou bé la nostra realitat, i que només s'entén si ja es coneix, és clar.

També som una *escola catalana*, i tant que sí, ja fa 321 anys que, entitats i societat, ens ho han reconegut i ens ho

reconeixen. Però també els he de dir que no som un escola pels catalans, en aquell sentit que ser català és viure ancorat en els temps passats, amb gran enyor romàntic i sentimental, planyent per altres èpoques avui perdudes i passades, sinó que som una escola catalana per fer país. Tornem a ser una escola pels alumnes, pels nois i noies, i pels homes i dones, també pels adults, i per llurs famílies. Som una escola integrada en cada poble i ciutat de Catalunya, i amb voluntat de col·laborar en la construcció de la nostra societat, del nostre país, i, des d'aquí, de la nostra Europa, comunitat de pobles, tasca i projecte comú a assolir.

Com és que, essent una entitat d'Església, feu escola?, ja no us correspon això avui dia, i escola cristiana i catalana, que no veieu que això està passat de moda... ja no toca!. Doncs vist des dels alumnes, toca, i tant si toca! Fer escola no és nou, és clàssic, forma part de la més sana tradició del homes i dones d'aquest món. Els pares volen l'educació dels seus fills, perquè gaudeixen en créixer plegats; els mestres s'hi donen amb cos i ànima per conrear i afavorir les potencialitats i sinèrgies més nobles dels seus alumnes; la societat s'equilibra i es coresponsabilitza quan té gent educada, culta i professional, amb capacitat de pensar i actuar amb criteri propi i llibertat, i que es pot guanyar la vida amb dignitat. Fem escola no per reproduir la societat, sinó perquè es transformi. Fem escola perquè ens agrada fer-ne, perquè gaudim fent-ne, perquè el projecte i tarannà d'escola que tenim

és molt respectuós, acceptat i volgut per tots nosaltres.

Però encara vull dir que, en un món «enxarxat» de cultures com és el nostre, no només podem parlar d'Escola Pia a Catalunya, sinó d'Escola Pia de Catalunya, que vol dir amb responsabilitats i relacions mútues, més enllà de casa nostra: al Senegal, a Cuba, a les Califòrnies amb els hispans, a Pantin, als afores de París, en la gran diversitat migratòria. No només ens movem en el nostre microclima social i cultural, sinó que ens relacionem i fomentem el gran macroclima global, que ens permet ser solidaris amb persones molt diverses de llocs i maneres de pensar diferents i distants.

Per això, quan algú em diu que «queden» pocs escolapis, penso que ens coneix poc, perquè nosaltres som escolapis a molts nivells i en molts àmbits. Quan diem que volem fer una Escola Pia nova, no només diem que volem renovar constantment l'escola, sinó que volem construir el país on som, tant si és Catalunya, com Senegal, com..., i també volem plantar una bona llavor, en el cor de cada home i de cada dona, en cada comunitat local i universal. D'aquest intent, alguns en diuen fins i tot «refundar» l'Escola Pia i, de retruc, «repensar» l'Església. És ben bé voler crear un «nou nosaltres» on tots ens hi reconeguem.

Jaume Pallarolas
P. PROVINCIAL

Un altre món és pos

Parlem amb en

Barcelona 1940. Exalumne de l'Escola Pia, mestre, llicenciat en teologia i doctor en antropologia. En l'actualitat és professor d'història a la UAB. Impulsor d'activitats socials i culturals al barri de Can Serra de l'Hospitalet i interessat i compromès en els temes d'immigració i multiculturalitat. Impulsor de la Casa de la Solidaritat a Barcelona i observador internacional al Salvador, Nicaragua, Chiapas, Irak o als camps palestins al Líban. Participa en els Foros Antiglobalització amb publicacions diverses sobre el tema, entre elles «Portoalegre, otro mundo es posible». Regidor de l'Ajuntament de l'Hospitalet i fundador d'Iniciativa per Catalunya i d'Esquerra Unida i Alternativa. Hospitalenc actiu i compromès, convençut que «un altre món és possible».

» ... *L'educador ha de ser coherent i conseqüent...*
 ... *Des de l'escola, cal donar l'empenta als estudiants perquè també creguin que un altre món és possible. ...* «

Quin paper ha de tenir, avui, una escola com la nostra, anomenada «religiosa»?

Ha de treballar pel Regne. Entenent que el Regne de Déu va més enllà del que fa o pot fer una confessió religiosa en concret. És Regne de veritat, de pau, de justícia, de gràcia i de bondat. I tothom que treballa per aquestes coses treballa pel Regne. Una escola construeix el Regne si ensenya bé i acull els més necessitats, no perquè formi part de la institució Església. Les institucions, religioses com l'església o civils, són instruments. Són importants i cal vigilar que funcionin bé, però no són la finalitat, la finalitat és la construcció del Regne. Identificar Regne de Déu amb les institucions és limitar-lo.

La vivència de la fe és una qüestió molt personal, difícil d'explicar. Però, tot i que la fe no pot quedar com una

qüestió merament privada, estic convençut que avui l'escola no és el lloc adient per fer-ho. Vaig ser educat als escolapis del carrer Ample i del carrer Diputació i estic molt agraït a aquells grans escolapis i mestres. El que sóc ho vaig aprendre allà i a casa. Em podrieu preguntar, doncs, si per a tu allò va servir, perquè no pot servir també pels nois o noies d'ara? Diria que per dos motius: un, per les circumstàncies, estàvem quasi en postguerra, en ple franquisme. Aquell ambient més lliure dels escolapis era com un espai d'aire fresc però, sobretot, pel tema de fons. Mira, els companys que vam començar, als deu anys el primer de batxillerat, ens reunim un cop l'any. És una trobada molt agradable i de records, són molt bona gent i tenen molt bon record de l'escola, però la majoria confessen no creure en Déu.

Com fer que a l'escola hi hagi experiència religiosa?

L'escola, tota escola, a més de formar la raó, ha de fer entendre que hi ha una dimensió transcendent de la persona –la dimensió estètica, l'afectiva, la dimensió dels valors o ètica i sobretot la dimensió de la fe– no explicable amb el cap. I en canvi és importantíssim. Tot el que és transcendent, no explicable per la raó, és el que tenyeix de manera més definitiva la nostra vida d'un color o d'un altre; especialment, tenir o no tenir fe en el Déu-Pare-de-bondat. L'escola només ha d'ensenyar que aquesta dimensió del transcendent és pròpia de tot ésser humà i ha d'explicar que, al llarg de la història, hi ha hagut moltes maneres d'expressar-ho. Són les diferents confessions religioses, cada una de les quals explica una cara diferent de Déu. Però l'escola, sobretot l'escola pagada

sible

Jaume Botey

amb diners públics, no ha d'anar més enllà. No és el lloc per ensenyar aquesta o aquella altra cara de Déu, en exclusiva. Dit més planerament, ha de despertar el sentit del transcendent, ha de fer cultura religiosa, però no ha de fer catequesi.

El mestre a l'aula i la direcció a tot el centre han de fer que els valors del Regne –veritat, vida, justícia, amor i pau– impregnin la vida de l'escola. I, si diem que el Regne és en primer lloc per als més febles, l'escola també ho ha de ser: de cara endins, mimant els més dèbils, els que no arriben, els justets, els de famílies separades, l'immigrat. I, de cara enfora, acollint –és a dir, matriculant– els més dèbils del barri, els qui no arriben, els justets, els immigrants. Com va fer Calassanç. Quan l'escola i els educadors siguin d'aquests, llavors, només llavors, sense necessitat de proposar-s'ho, amb els fets es proclamarà el Regne.

Estem lluny de saber-ho fer. És gairebé obligat demanar «com»?

L'escola pagada amb diners públics ha de ser laica, que no vol dir atea, sinó respectuosa amb tothom. Ha de donar notícia de la set de transcendent que tots tenim i explicar les mil cares de Déu. Ha de ser un espai de trobada i no fer de la religió una identitat que separi. Déu és un Déu d'acollida, no de competència. L'escola cristiana, si ho és de debò, farà que el musulmà, l'hindú i el cristià esdevinguin cadascú, un veritable musulmà, hindú o cristià. Quan aconseguim que cadascú sigui fidel a la tradició de la que forma

part i hi hagi un ambient de respecte per les creences dels altres, aleshores l'escola serà un lloc de trobada. Vaig sentir una vegada un amic que deia «només morint les religions podran viure». Tenia tota la raó. Les religions només podran fer perdurable la seva intuïció fonamental si aconseguen alliberar-se de la carcassa de les formes, de poder, de les matrius ideològiques o organitzatives que durant segles han anat incorporant.

Quin és al seu entendre el paper de l'Església «institució» en tot això?

En el seu origen el cristianisme no va aparèixer com una religió-institució sinó com una nova manera de viure la relació amb Déu. La fe dels primers creients en el Crist ressuscitat trencava tota mena de lligams amb la institució religiosa, començant pels més emblemàtics, la circumcisió i el temple. Sabien que seguien a un fracassat. Però

aquest fracassat donava sentit a la seva vida. A partir del S.IV, aquells cristians van acceptar de bona fe convertir-se en la confessió oficial de l'imperi i acceptaren compensacions, i es van diluir en les estructures socials i polítiques de l'Imperi. Som molts ara els que ho lamentem i que cal, mil cinc-cents anys després, fer marxa enrere. Les declaracions últimes dels bisbes o de la jerarquia responen a la voluntat de no canviar. Volen seguir utilitzant el poder i miren el progrés tècnic, científic, moral de la humanitat amb desconfiances. Jo crec que l'Església ha d'animar en lloc de reprimir, ha d'alegrar-se de la maduració social, del creixement de la consciència moral de la gent. Potser en èpoques passades aquest paper de guia moral l'havia fet ella. Ara, hauria d'alegrar-se que el faci la societat per si sola. Així ella es podrà dedicar de ple al que li toca: anunciar que el Regne de Déu ja és aquí.

Què significa per a vostè escola catalana i arrelada al país?

Escola arrelada vol dir també dues coses: d'una banda, ensenyar que som terra de pas, població vinguda de moltes bandes, sedimentada com els llims d'un riu i, de l'altra, que necessitem matriu i codi de valors per ajudar-nos a créixer plegats. L'escola ha de complir aquesta funció integradora. Per a l'alumne, l'escola és una institució temporal –dura 13 anys de la vida de la persona– però ubicada en un entorn concret, que ha de ser el més permeable possible. Les persones es comprometen segons el context on es troben i l'escola ha d'ajudar a entendre i comprometre's amb les persones del barri on viu. Però també en el món globalitzat en què som, pot dir-se que el context de l'alumne i de l'escola és ja el món sencer.

Paper de l'Escola Pia?

De cara enfora, ser referent en el món de l'educació. De cara endins, per als alumnes, ser referent d'institució coherent. Les persones necessitem senyals d'identitat clars i, aquests, no vénen principalment pels llibres, sinó per referents personals i institucionals. L'Escola Pia ha de ser referent de valors. El món d'ara, del consum massiu, converteix en banals les coses més serioses com és el sexe, les relacions personals, el compromís, la fe, l'amor. Tot, i fins les persones i un mateix, és per «usar y tirar». Estic segur que és una estratègia estudiada per fer més feble la societat i, especialment, els joves. L'escola i, en concret l'Escola Pia, ha de plantejar-se fer front a aquesta moda de postmodernisme.

Algun missatge per als educadors de l'Escola Pia?

Educar és com sembrar, la collita vindrà, si ve, d'aquí a molt de temps i potser no la veurem. Es posen les comparacions de l'escultor que amotlla el fang o de la llevadora que ajuda a néixer. És una feina engrescadora, de futur. I no transmetre pessimisme. Segurament, al món hi ha més problemes de difícil solució avui que fa uns anys. Però, si només es transmeten missatges de conflictes, ens equivoquem fins i tot de diagnosi. Hi ha molts grups i persones que treballen per aquest altre món possible. La feina fonamental de l'educador és aconseguir que els alumnes se situïn en aquest corrent d'esperança. Primer, però, ha de situar-s'hi ell.

Un taller per somiar

El mes d'octubre passat començava, a l'antic Espai XXI, que ara anomenem simplement Servei Solidari, un Taller de Llengua obert als immigrants que viuen ben prop nostre, principalment als barris de Ciutat Vella, a Barcelona. La pretensió del Taller és *treballar amb la llengua*. Vol dir, fer servir la llengua com a eina de treball de cara a la convivència pacífica i a la integració social.

Com ho fem?

De moment, la cosa és modesta. Als qui arriben a Catalunya sense ni saber que existeixi, a través de l'aprenentatge del català, mirem de transmetre'ls el missatge que la nostra nació existeix, i que té una cultura pròpia. Ens adonem que els immigrants són ben capa-

ços de comprendre i d'acceptar una realitat cultural diferenciada, en la mateixa mesura que tu valores i acceptes la seva diferència.

D'aquí que, en el nostre Taller, la pretensió és acabar aprenent tots de tots. Somniem en una mena de *Mercat de Calaf*, degudament ordenat, això sí, on totes les llengües d'aquesta nova Babel tinguin la mateixa consideració i respecte.

Som somiatruïtes? Sens dubte, i amb molta honra.

De moment, però, dins la modèstia dels començaments, ja arribem gairebé a un centenar d'immigrants de tota mena de països.

L'Associació Servei Solidari hi posa la idea, els locals i altres recursos.

Persones voluntàries (una quinzena) asseguren l'aprenentatge de la llengua, entesa en el seu sentit més profund: no tan sols un vocabulari, o una gramàtica, sinó com un esforç per comunicar-nos com a humans que som, en peu d'igualtat.

Sí, sí, decididament, som uns somiatruïtes. I ben contents que n'estem!

Sí, entre els lectors i lectores de Papers, hi ha també altres somniadors, que no dubtin a posar-se en contacte amb nosaltres. Els ajudarem a somniar millor...

Andreu Trilla

President de Servei Solidari

andreu.trilla@escolapia.net

Educar en el compromís

Fer un home nou

FEM UN MÓN VOLUNTARI

Equip d'ESO

ESCOLA PIA NOSTRA SENYORA

La persona que volem, reflectida en l'Estil Metodològic de l'Escola Pia, es caracteritza per l'obertura i l'atenció envers els valors humans; pel dinamisme i la capacitat d'alliberar-se de tot el que obstaculitza servir els altres; per la realització personal, mitjançant la col·laboració i la gratuïtat; i per la intenció de millorar la societat.

Des del currículum proposem als nostres alumnes de secundària interessats a conèixer la realitat social del nostre entorn, i que es plantegen en un futur ser voluntaris, o bé, mostren intenció de dedicar-se professionalment a l'acció social, l'oportunitat de cursar un crèdit que els aproxima al fenomen del voluntariat.

Es tracta d'un crèdit interdisciplinari (religió i ciències socials). El treball dels seus continguts ens permet presentar als alumnes des del currículum l'ideal de persona que volem. Analtzem la realitat del nostre entorn; aprofundim en el coneixement dels conceptes de voluntari i voluntariat i la seva evolució històrica, centrant-nos en la motivació, les actituds, qualitats, drets i deures dels voluntaris, la seva organització i manera de treballar; i ajudem a descobrir la imprescindible feina realitzada per diverses entitats i ONG's de cara a aconseguir un món més humà, menys marcat per les diferències entre nord i sud.

La dinàmica de les sessions combina la formació conceptual amb el treball en

equips cooperatius on s'aprèn a debatre, tot assajant el sentit crític, i es proposen accions concretes, com campanyes de sensibilització, i elaboració d'enquestes que ens permetin conèixer la realitat més propera.

Sempre que ens és possible presentem, «en viu i en directe», organitzacions i entitats com Mans Unides, Intermón, Càrites, Setem, Casal d'Infants del Raval, Engrunes, ... ja sigui o visitant-les directament, o coneixent-les a través de l'experiència d'algun dels seus col·laboradors o visionant un vídeo-reportatge.

Considerem primordial la necessitat d'una adequada formació tant a nivell de conceptes com de procediments per poder garantir l'assoliment d'una sèrie d'objectius:

- Conèixer els valors implicats en les accions de voluntariat.
- Definir els conceptes bàsics del voluntariat.
- Determinar les condicions necessàries per ser voluntari.
- Discriminar els diferents tipus de voluntariat i d'entitats.
- Experimentar diversos models de treball i recursos habituals en el món del voluntariat, com per exemple: detectar necessitats; programar, elaborar i dur a terme una campanya que doni resposta a aquestes necessitats; fer-ne una posterior avaluació i extreure'n les conclusions oportunes.

Creiem que l'alumne que cursa aquest crèdit de manera participativa, engrescadora i compromesa, quan l'acaba, està més a prop del model de persona que desitgem des de l'escola: és un

alumne més atent i obert als valors; sap trencar amb major decisió les barreres que ens impedeixen en ocasions servir, ajudar, comprendre els altres; amplia la seva capacitat de col·laboració; aprèn a treballar cooperativament, i per sobre de tot, pren la ferma determinació de millorar la societat per amor i respecte als altres.

Però aquest no és l'únic crèdit orientat a sensibilitzar els alumnes envers la coresponsabilitat de fer un món millor. Mentre cursen l'ESO, reben formació en Habilitats Socials, quatre crèdits en total. Partint de la reflexió sobre experiències pròpies i alienes, la discriminació de les seves emocions i les dels altres, i practicant l'assertivitat, aprenen a gestionar els conflictes de manera positiva i constructiva, evitant l'enfrontament i trobant vies de solució pacífica i de consens.

Una altra oportunitat que, en aquest cas, s'ofereix a tots els alumnes de 2n d'ESO és el crèdit de síntesi: Dos móns en un, somniem la utopia?. Els nois descobreixen les injustícies provocades pel desigual repartiment de la riquesa i activen la consciència que viuen en una part privilegiada del món. A partir d'aquesta constatació, els oferim conèixer el quart món de la nostra ciutat. Es pot considerar un primer tast. De fet, molts dels alumnes que trien com a primera opció el crèdit variable de 3r, Fem un món voluntari, argumenten que la realitat descoberta durant el crèdit de síntesi de 2n els va fer qüestionar-se la necessitat de ser més solidaris i comprometre's en un futur.

I més endavant, a batxillerat, podem comprovar, amb satisfacció, que nois i noies que han cursat aquests crèdits participen als grups de voluntariat de manera desinteressada; fet que ens esperona a continuar treballant per aconseguir, també des del currículum, la persona que volem.

CULTURA RELIGIOSA PER A TOTHOM

P. Francesc Gutiérrez

PLANTEJAMENT GENERAL

A l'Escola Pia de Catalunya, entenem el sentit i el contingut de l'àrea de Religió com l'oferta als nostres alumnes d'una Cultura Religiosa integral, global i contextual:

1. Integral, perquè entenem la cultura com una aproximació a la realitat (en aquest cas, al fet religiós) des d'una perspectiva informativa però també formativa, presentant no només les dades d'un dels principals patrimonis culturals de la humanitat, sinó ajudant a descobrir també la seva profunda significació antropològica i el seu gran valor humanitzador, tant a nivell individual com col·lectiu.
2. Global, ja que es refereix a tot el fet religiós i a les seves múltiples

expressions concretes, més enllà de delimitacions únicament confessionals i particularistes. L'actual fenomen del multiculturalisme i pluralisme religiós en el si de la nostra societat demana, cada vegada més, un plantejament d'aquest tema en tota la seva amplitud. En aquest context, el nostre currículum pretén ser un factor integrador.

3. Contextual, això és, fet més incidència en la modalitat religiosa que ha modelat bàsicament el nostre context immediat: la tradició judeocristiana.

EL CURRÍCULUM PER A L'ESO

A partir d'aquests criteris de fons, hem començat a concretar la nostra proposta en relació a l'Ensenyament Secundari Obligatori, per al qual hem dissenyat un currículum unitari i transversal:

1. Unitari, perquè presenta una panoràmica de les principals manifestacions del fenomen religiós en l'actualitat i dels seus diversos aspectes, comuns i específics. Anem des del «món de les religions» en general (elements comuns), a les «religions del món» en les seves formes concretes (elements específics), passant per un tractament més ampli de les tres religions monoteistes.
2. Transversal, perquè no es tracten les

diverses religions successivament i per separat, sinó que es va fent una aproximació paral·lela i simultània a totes o algunes de les religions estudiades i a partir, només en cada cas, d'alguns aspectes determinats. El currículum consta dels 4 crèdits següents (un per a cada curs):

- A la recerca d'una «dimensió desconeguda» (El món de les religions).
- El «trident» de les religions d'Occident (Moisès, Jesús i Mahoma).
- Les «mil» cares de Déu (El pluralisme religiós en el món actual).
- L'alegria de viure i creure en comunitat (Festes i celebracions religioses en el nostre món).

Des de fa dos anys, estem experimentant la implantació d'aquests quatre crèdits.

BATXILLERAT, INFANTIL I PRIMÀRIA... MÉS ENDAVANT

El tractament de la temàtica religiosa feta en aquest currículum no és, evidentment, exhaustiu. Manquen alguns aspectes, que podrien constituir el contingut d'alguns crèdits a desenvolupar al llarg del batxillerat, com per exemple:

- Religió i Moral, al servei de la persona i de la societat.
  - El fet religiós i la cultura actual.
  - Art i religió a la història d'Occident.
- Finalment, i pel que fa a l'ensenyament infantil i primari, el tema s'està replantejant per part de l'equip del CEP 1. Sense voler trepitjar el seu terreny, creiem que per a la primera d'aquestes etapes, els continguts «religiosos» no han de constituir un àrea específica, sinó impregnar tot l'aprenentatge, amb l'objectiu de desvetllar algunes actituds i capacitats «pre-religioses», com són l'admiració, l'agraïment, la no-violència... En l'ensenyament primari es pot fer un plantejament semblant al de l'ESO (considerant les dues etapes en un sentit cíclic),

però a un nivell més elemental, que podria incloure una iniciació als elements fonamentals de l'experiència religiosa (imatges religioses, espais sagrats...) i una presentació dels principals personatges i fets relatius a les tres grans religions monoteistes.

Però això ja serien «figues d'un altre... Papers»!

EL VOLUNTARIAT

Toni Aguilar Vidal
ESCOLA PIA DE SANTA ANNA

A l'Escola Pia de Santa Anna es duu a terme, des de fa un any, una experiència de voluntariat amb alumnes de batxillerat.

Amb aquesta activitat es realitzen tasques d'alfabetització en llengua catalana amb els alumnes nous al país i a l'escola. D'aquesta manera es facilita la seva integració en el grup-classe a partir del coneixement de la llengua, convertint-la en l'eix vertebrador que facilita les relacions escolars i interpersonals.

Les classes s'imparteixen en l'horari lectiu de l'alumnat de la ESO (de 3 a 5), ja que els alumnes de batxillerat tenen pràcticament totes les tardes lliures. Per tal de facilitar la tasca s'han format

grups de dos formadors/formadores. A més, el centre ha preparat una sèrie de materials (textos escrits, TIC...) molt senzills per poder impartir les sessions. Tant per part de la direcció, del professorat, com dels propis alumnes de l'escola —els qui reben l'ajuda i els qui la donen—, l'experiència s'ha valorat molt positivament. S'afavoreix l'aprenentatge de la llengua i, alhora, les relacions entre companys i companyes, tan importants en aquestes edats. Donada la bona implicació dels alumnes de batxillerat en el voluntariat, s'ha obert una altra línia d'actuació, les classes de reforç destinada als alumnes amb dificultats acadèmiques i que no es poden plantejar el fet de buscar un reforç extern a l'escola per diverses raons. A més, donat que cada cop hi ha més nois i noies nous a l'escola i amb el convenciment que el domini de la llengua és un factor fonamental per la seva adaptació en l'àmbit escolar, l'escola està desenvolupant altres estratègies d'adaptació al centre: les aules d'acollida.

Tot plegat ha estat una bona manera de donar sortida a les inquietuds dels nois i noies de batxillerat que busquen espais on realitzar una tasca de voluntariat. Si bé anteriorment s'havia intentat derivar aquests alumnes a institucions de la

ciutat per realitzar la tasca de voluntaris, aquests veien limitades les seves expectatives en no tenir la majoria d'edat. De tota manera, continuem posant en contacte els alumnes que ho demanen amb ONG'S de la ciutat.

EL MÈTODE ESCOLTA

Lluís Ros

Ex-responsable Pedagògic del
Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de
Catalunya del MEGSJC

A Minyons Escoltes Guies Sant Jordi de Catalunya, el *mètode escolta* es concreta en la Pedagogia del Projecte. L'aplicació de la Pedagogia del Projecte converteix cada persona i cada grup en protagonistes de la seva acció; permet l'autoeducació progressiva a partir d'un procés actiu provocant situacions d'aprenentatge, plantejant reptes que cal superar, obligant a posar en joc les capacitats de la persona, propiciant el desenvolupament de noves habilitats, nous interessos i noves inquietuds.

La Pedagogia del Projecte és un estil de fer, que prové de l'observació de veure com s'organitza un grup de nois i noies, de manera natural i espontània, en fer una cosa. L'escoltisme i el guiatge prenen aquesta forma natural d'organitzar-se i de treballar, i la dota de contingut pedagògic. En tots els projectes que fan les unitats escoltes hi trobem uns grans objectius educatius.

L'Educació: hi ha un tresor amagat a dins. Informe a la UNESCO de la Comissió Internacional sobre l'Educació per al segle XXI (UNESCO, 1996), proposa el desenvolupament personal i social en els quatre pilars bàsics de l'educació: aprendre a conèixer, aprendre a fer, aprendre a viure i aprendre a ser. La pedagogia del projecte permet desenvolupar de forma integrada i global aquests aprenentatges.

Aprendre a conèixer. Cada projecte requereix un conjunt de coneixements necessaris per a dur-lo a terme. Aquests coneixements són referents tant a aspectes conceptuals com procedimentals. Per tant, els nois i les noies, a partir dels seus coneixements previs i amb l'orientació dels companys i companyes i de l'equip de caps, aprofundiran en els àmbits temàtics a què faci referència el projecte. L'escoltisme i el guiatge pretenen que els nois i les noies adquireixin una base cultural sòlida i àmplia, que els permeti una comprensió adequada del medi natural i social que els és propi, i els faciliti viure-hi de manera autònoma, fent els aprenentatges d'una forma activa i vivencial, adequats per a cada edat. En aquest pilar de l'educació que és l'aprendre a conèixer, la pedagogia del projecte que proposa l'escoltisme i el guiatge permet l'aprenentatge de les múltiples formes d'aprendre que fem servir les persones i els grups, a partir de l'adquisició d'uns coneixements concrets que són objecte d'aquest aprenentatge.

Aprendre a fer. La realització del projecte requereix l'ús de determinants coneixements per a aconseguir la finalitat fixada. La pedagogia del projecte

proposa en les unitats escoltes el repartiment de funcions, responsabilitats i àmbits de decisió, de manera que els nois i les noies aprenen a aplicar un conjunt de coneixements i habilitats, no només de caire tècnic, sinó especialment de caire social. Proposa als nois i les noies un marc d'aprenentatge on els coneixements s'adquireixen tot fent-los, i on cal superar els reptes que suposen aquests aprenentatges per tal de sortir-se'n satisfactòriament i aconseguir els resultats previstos. Els nois i les noies aprenen una metodologia que els pot ajudar en tots els aspectes de la seva vida. Aprenen a ser protagonistes de les pròpies accions i a decidir per ells mateixos, seguint un procediment racional que els permeti arribar amb èxit a les fites proposades. En aquest pilar de l'educació que és l'aprendre a fer, la pedagogia del projecte que proposa l'escoltisme i el guiatge permet l'adquisició d'un alt grau de maduresa i d'autonomia personal, així com l'aprenentatge del treball en equip d'una forma cooperativa i solidàriament responsable.

Aprendre a conviure. La realització d'un projecte de grup implica una situació educativa idònia per al desenvolupament de les habilitats socials,

l'escala de valors, les actituds i els codis de conducta que permetran al grup una bona cohesió i una bona estructuració en la que cada persona pugui desenvolupar totes les seves capacitats humanes. Saber escoltar i saber expressar les pròpies opinions amb llibertat i amb la propietat adequada són els aprenentatges bàsics que permetran persones amb actituds de diàleg. Treballar cooperativament permetrà tothom sentir-se útil en un projecte comú. El coneixement de l'entorn portarà els nois i les noies a prendre compromisos personals i col·lectius per a la seva millora qualitativa, projectant així en la societat la capacitat creativa del grup. En aquest pilar de l'educació que és l'aprendre a conviure, la pedagogia del projecte que proposa l'escoltisme i el guiatge permet adquirir una sensibilitat responsable de la persona envers la societat, implicant-se en el treball per la pau, l'entesa i la cooperació social, tant a nivell local com mundial, el respecte per la dignitat i els drets humans, així com la preservació del patrimoni natural.

Aprendre a ser. El projecte genera una sèrie de situacions que cal afrontar i resoldre, si es vol dur a bon terme. Aquestes situacions contribueixen al desenvolupament global i integral de les persones que les viuen, en tant que els proposa actuar des de la pròpia creativitat, amb imaginació i lucidesa, fent que la persona vagi adquirint un pensament autònom i crític, una certa capacitat d'elaborar un judici propi a fi de saber què cal fer en cada circumstància, com s'ha de respondre davant cadascuna de les situacions concretes a què ens enfrontarem en la vida. La proposta de valors que fa la Llei escolta porta a què aquesta capacitat d'autonomia i de criteri serveixi per treure profit de les pròpies aptituds personals i, amb responsabilitat, col·laborar per fer possible un progrés amb rostre humà.

Itinerari pel parc natural de la zona volcànica de la Garrotxa

Fageda d'en Jordà - Volcà Santa Margarida - Volcà Croscat

Durada: 4 hores, aproximadament

Recorregut: Aquest itinerari és circular i està pensat per començar-lo i acabar-lo en el mateix punt després de visitar tres dels llocs més coneguts i atractius del Parc Natural.

Si bé l'inici recomanat és l'Àrea de Can Serra (Fageda d'en Jordà), també es pot començar a l'Àrea de Santa Margarida. Ambdues àrees es troben a la carretera GI-524, d'Olot a Santa Pau. A més, al llarg del seu recorregut hi ha connexions amb els itineraris 3 (Olot-Can Xel), 4 (Can Xel-Santa Pau), 5 (Can Xel-Colltort) i 15 (grederes del Croscat).

Sortint de l'Àrea de Can Serra en direcció sud, es creua immediatament la carretera i es baixen unes escales que donen accés a la Fageda d'en Jordà. Just abans, a mà dreta, hi ha el monòlit erigit en memòria del poeta Joan Maragall.

La Fageda d'en Jordà

La famosa Fageda d'en Jordà és un bosc de faigs excepcional perquè creix en un terreny planer, de baixa altitud (550 m). De fet, s'assenta damunt d'una colada de lava que va emetre el volcà del Croscat, la qual ofereix un relleu accidentat, amb abundoses prominències molt característiques, que poden assolir més de 20 m d'alçada i que reben el nom local de tossols.

Sortint de la Fageda, el camí s'enfila cap al coll de can Batlle i Sant Miquel de Sacot, església de planta romànica del segle XI. D'allà baixa al pla de Sacot i pel collet de Bassols se situa al flanc sud-oest del volcà de Santa Margarida.

El volcà de Santa Margarida

Es tracta d'un volcà mixt, que tingué fases eruptives de tipus estrombolià i freatomagmàtic. Aquestes darreres són explosives, i la que va produir-se al de Santa Margarida va obrir, en esclatar, un ample cràter circular, dins del qual hi ha l'ermita que dona nom al volcà. Tret del cràter, que és avui un prat, la resta del volcà està recobert de boscos, alzinars a solell i caducifolis mixtos a l'obaga.

L'itinerari baixa ara fins a l'Àrea de Santa Margarida, on enllaça amb l'itinerari 4 (Can Xel - Santa Pau), travessa la carretera GI-524 i coincideix amb l'itinerari 15 (grederes del Croscat) fins al trencant de can Passavent.

El volcà del Croscat

El Croscat és un volcà de tipus estrombolià i el seu con és el més gran de la

península Ibèrica, amb 160 m d'alçada. És també, segons sembla, el més jove de tots. Durant anys va patir extraccions de materials volcànics al seu flanc, que han deixat un tall impressionant (grederes), que pot visitar-se seguint l'itinerari 15.

Després de vorejar l'antic abocador, avui segellat, al flanc nord del volcà, el camí baixa suaument fins a l'aparcament de can Serra.

Km	Lloc	Temps
0	Àrea de Can Serra (Fageda d'en Jordà)	0 h
3,5	Sant Miquel de Sacot	1 h 30 min
5,2	Volcà de Santa Margarida	2 h 25 min
6,2	Àrea de Santa Margarida	3 h 15 min
7	Trencant a can Passavent	3 h 30 min
10	Àrea de Can Serra (Fageda d'en Jordà)	4 h 20 min

Transport per arribar-hi:

Amb cotxe. Des de Barcelona, per la AP7, direcció França, sortida d'Olot. En direcció a Olot, es passa per Banyoles, Besalú. En arribar-hi, s'ha d'anar direcció Santa Pau, fins arribar a l'àrea de Can Serra, de la Fageda d'en Jordà.

Dades pràctiques: www.turismegarrotxa.com

Observacions: Ruta per fer a peu, i amb nens majors de 12 anys.

QUI SOM?

GRUP «ANIMACIÓ A LA LECTURA» DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

El Grup «Animació a la Lectura» està format per un grup de mestres i bibliotecaris, que neix amb l'objectiu de promoure el gust per la lectura a tota la Comunitat Educativa.

Actualment, hi ha pocs lectors i poca motivació per llegir voluntàriament. El problema és que molts nois i noies estan acostumats a llegir per obligació uns llibres que normalment no els agraden, ja sigui pel seu contingut o perquè no són adients a la seva edat.

Com a educadors i com a lectors, estem convençuts de

la importància de la lectura com a instrument de coneixement i creixement personal. La nostra fita hauria de ser fer bons lectors, és a dir, persones que llegeixin molt, per gust, i llibres de qualitat.

Per aquesta raó volem donar a conèixer les novetats literàries, orientacions per fomentar la lectura i també, mica a mica, la confecció de llistes, dels millors llibres, publicats recentment, i classificats per edats, que apareixeran a la revista Papers.

Ens reunim dos dijous al mes (cada quinze dies), de dos quarts de quatre a sis de la tarda i, evidentment, està obert a tothom. Animeu-vos-hi!

RECURSOS PER EDUCADORS

Aloy, J.M. Cela, J. Duran, T. Molist, P. Nolla, A. Potell, J. Segarra, M. M'agrada llegir. Ara llibres. Barcelona 2004.

És un manual breu i molt útil, amb un llenguatge senzill per situar pares, mestres i bibliotecaris com a mediadors entre el nen i el llibre i fer de la lectura un fet quotidià. Per assolir aquest objectiu el llibre dona propostes i criteris molt pràctics: proposa llegir a casa (biblioteques personals, al llit) i recomana la lectura a llibreries, hora del conte, museus, platja, biblioteca...

És destacable l'enumeració de criteris per una bona tria de llibres: un primer criteri defineix que un bon llibre per infants ha d'agradar també a l'adult. El valor estètic i literari ha d'estar per sobre del valor didàctic. El llibre ha d'esti-

mular la capacitat crítica del lector i també valora l'originalitat de l'obra, les il·lustracions i el text.

Finalment ens dona pistes d'on informar-nos dels llibres més recomanats (premsa, radio, revistes, internet...). Inclou, a més, un recull de llibres per edats, recomanats pels entusiastes autors i especialistes en literatura infantil. Com a últim apunt destacar el paper fonamental de l'escola en l'hàbit lector. És per això, que seria molt interessant difondre aquest llibre entre pares i companys, és una obra imprescindible.

Quins llibres...?

Seminari de Bibliografia Infantil i Juvenil de Rosa Sensat.

El nostre «Grup Animació a la lectura» voldria ressaltar la importància d'aquest fulletó, que surt tres cops a l'any. Fa pocs dies que hem fet arribar a les escoles la última tramesa, encara que no amb la quantitat que hauríem volgut.

El primer que cal ressaltar és que

no és un simple catàleg d'una editorial, ni d'una cooperativa de llibreries. Està elaborat, setmana a setmana per un equip de mestres i bibliotecaris, obert a tothom que hi vulgui participar-hi, que es reuneix al Seminari de Literatura Infantil i Juvenil de Rosa Sensat. Els llibres els trobem classificats per edats i gènere (indicat per una petita icona) i dintre de la tria i selecció feta, subratllats, els que podríem dir els millors dels millors.

No cal dir l'ajut que tot això suposa per mestres, pares i nens. Davant la gran multitud del que es publica és impossible la tria feta per una sola persona. No cal dir que la selecció és del tot professional, independent, no vinculada a cap interès econòmic o publicitari.

Es un bon test per la nostra tasca en la promoció del gust per la lectura:

El coneixem?. El fem servir? Estan les nostres biblioteques actualitza-

des segons aquests catàlegs? Cadascú al seu nivell, quants d'aquests llibres ha llegit? Hem repartit als nostres alumnes una fotocòpia de la pàgina corresponent a la seva edat, fent-ne una presentació adequada?

Una invitació doncs a que no passi desapercibuda el que considerem una petita joia.

QUADERN DE BITÀCOLA

A finals de curs passat, s'editava el «Quadern de Bitàcola», un llibre que proposa un conjunt d'activitats diverses, per ajudar al procés d'orientació professional dels alumnes de batxillerat en els àmbits d'auto-

coneixement, coneixement de l'entorn i la presa de decisions. Aquest llibre culmina un procés de treball d'un grup de docents nostres i suposa una concreció del Document d'Orientació Professional de l'Escola Pia de Catalunya.

Si esteu interessats podeu contactar amb en Ricard Coma a través de ricard.coma@escolapia.net

«Grup Animació a la lectura».

Anna Lorente, Anna Moià,
Susanna Patiño, Montserrat
Plans, Sadurní Tudela.

La filosa del portal del cel

Maria, l'eterna rosa,
niuet de poncella amb mel,
mans fines amb vol d'alosa,
esbulla l'aire amb anhel...
Què filarà la filosa,
al peu del portal del Cel?

Cabdell mogut que escapava
passà fregant un estel;
i avall dels espais rodava,
rodava el cabdell rebel.
Ja la quitxalla el trobava,
ja preguntava un infant:
— Què ens duus de la volta blava?
Què et passa, que corres tant?
— Vinc d'aquell lloc on les coses
vesteixen clarors d'estel,
i us duc un oreig de roses...

Voleu venir cap al Cel ?-
Maria, l'eterna rosa,
niuet de poncella amb mel,
mans fines amb vol d'alosa,
estira el cabdell rebel...
Què filaries, filosa,
que puges tants cors al Cel?

Josep Punsola i Vallespí
(Mataró, 1913-1949)

Publicat a la Guia del Cofrade de les
Escoles Pies de Mataró, l'abril de 1946.
El P. Joan Roig va adaptar música de
Beethoven per a aquest poema.

12
13

El silenci de l'àvia

Aquell dia, l'avi i l'àvia s'havien discutit.
L'àvia estava tan molesta que no volia ni adreçar-li la paraula.
L'endemà, l'avi ja havia oblidat totalment la discussió; però l'àvia continuava enfadada i no li dirigia la paraula. I per molt que l'avi ho intentava, no aconseguia treure-li ni una paraula.
Finalment, l'avi va començar a remenar armaris i calaixos. Al cap de ben poca estona, l'àvia no es va poder aguantar i, enfadada, va dir: —Es pot saber què busques?
—Ai! Gràcies a Déu que ho he trobat, va respondre somrient l'avi.
I, amb certa malícia, va afegir: —Només buscava la teva veu, i ja l'he trobada!

Trobat en un fulletó d'un casament

Curricular

Títol del Projecte: Creació de Fotonovel·les amb Power Point

Etaques: Primària

Àmbit: Noves tecnologies

Àrees relacionades: Àrea de llengua, Àrea de visual i plàstica

Objectiu:

Oferir, als alumnes, la possibilitat d'explorar les eines de presentació multimèdia, un dels objectius de les TIC.

Realitzar una pràctica de treball cooperatiu i de planificació: creació d'una fotonovel·la, un projecte creatiu i engrescador d'aprenentatge. Ajudar-los a comprendre les relacions entre el llenguatge visual i plàstic i els altres llenguatges. Introduir el llenguatge del còmic.

Seqüència d'activitats

1. S'inicia el projecte a partir d'unes sessions introductòries al programa Power Point. Repartiment d'un senzill dossier de treball individual.
  2. Es divideix la classe en grups de 4 alumnes. Donar a cadascú una tasca concreta a realitzar en el projecte:
    - El guionista: redactar l'argument i el guió literari.
    - El càmera: pensar quin serà el millor tipus de pla per a cada imatge i ajudar a redactar el guió tècnic.
    - El productor: cercar les localitzacions, les disfresses, ...
    - El director és el màxim responsable del projecte, ha de planificar el temps i coordinar totes les tasques.Tot i que els alumnes es poden ajudar els uns als altres en la realització de les seves funcions, les tasques són fixes, en especial el director.
  3. Per a la planificació de la feina es donaran dues o tres sessions de treball. Des del principi, cal assenyalar els terminis i recollir documentació als alumnes: títol de la fotonovel·la, definició de l'argument, guió literari, guió tècnic, llistat de localitzacions, d'atrezzo...
  4. Un cop planificat, cal prendre les imatges amb una càmera digital, descarregar-les a l'ordinador i començar a muntar la història amb el Power Point: ordenar-les, afegir bafarades, textos narratius, onomatopeies, efectes especials, transicions... i finalment, penjar-la a internet.
- Per a l'avaluació del projecte s'han fet servir rúbriques d'avaluació adaptades i presentades prèviament als alumnes, una per al treball en grup (autoavaluació) i una altra per al resultat final (per al mestre).

Valoració

La valoració del projecte és molt positiva ja que comporta una gran motivació i implicació dels alumnes. Acomplixen els terminis i tasques marcades, sense necessitat d'excessiva regulació per part del docent. Hi ha un alt grau de satisfacció per la tasca realitzada i pel procés de treball. També es valora positivament que els coneixements apresos són fàcilment aplicables a d'altres àrees.

Com a docent, a més de la motivació, valoro positivament la creativitat i l'originalitat de la majoria dels treballs realitzats. Val a dir que, el projecte requereix una bona planificació i molta dedicació en el moment de la realització, però l'esforç extra val la pena! (Us convidem que els hi feu una ullada!)

Escola Pia de Granollers. Tel 93 870 34 00

Responsable: pau.cordoba@escolapia.net

<http://www.epiagranollers.net/primaria/curs0304/fotonovela/index.htm>

PREMI PEL CASAL EL RAVAL

Els premis Francesc Candel són convocats per la Fundació Lluís Carulla amb el suport de la Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya. El premi està destinat a reconèixer i difondre les bones pràctiques en l'àmbit de la integració dels ciutadans catalans d'origen immigrant. Aquestes entitats, amb el seu treball, afavoreixen el civisme, la convivència, el coneixement del país, la sensibilització sobre la cultura de la immigració, la participació, el contacte entre catalans i immigrants i la millora de la visió de la immigració en els mitjans de comunicació.

Felicitem a tot el personal i els seus col·laboradors del Casal el Raval.

CAMINEM PER LA PAU I LA SOSTENIBILITAT

La Caminada d'enguany amb els alumnes de quart d'ESO, va comptar amb la participació de 420 nois i noies de la pràctica totalitat d'indrets escolars de Catalunya i més d'una trentena de professors o professores.

Passejant pel Parc Natural de Sant Llorenç es va fomentar, una vegada més, la relació entre els alumnes de les diferents escoles, ajudant-los a sentir Escola Pia, més enllà de l'escola on treballen i estudiem.

ESCOLA PIA DE SANT ANTONI

- La campanya del Banc d'Aliments duta a terme durant el mes de novembre va ser tot un èxit. Es van recollir gràcies a les aportacions, 690 Kg d'aliments, un 7,76% del total recollit en tota la campanya.
- Una alumna de l'escola, l'Alba Torres que cursava 2n de Batxillerat el 2003/2004, va obtenir el 2n premi Floquet de Neu amb el treball de recerca que va realitzar sobre la Història i funció del Zoo de Barcelona.

PREMIS CIRIT

El dissabte 11 de desembre va tenir lloc al Saló Sant Jordi del Palau de la Generalitat, el lliurament de premis Cirit per fomentar l'esperit científic del jovent 2004 sota la presidència del Molt Honorable President de La Generalitat. Pel que fa al treball dels alumnes premiats n'hi ha dos de les nostres escoles. A l'Escola Pia de Nostra Senyora per «Estudi comparatiu de l'economia de les dones vídues majors de 65 anys entre la població catalana de Montcada i Reixac i la francesa d'Osseja» de Roser Capella González.

El segon a l'Escola Pia de Sitges «Motor d'hidrogen i piles de combustible» d'Adolf Bas Bartolomé.

També s'atorgà un premi de centre a l'Escola Pia de Terrassa.

Cartellera Informativa

Vespres científics de l'E.P. Nostra Senyora

Diputació 277 Barcelona

- **MOLT BAIXES TEMPERATURES.** Les experiències més espectaculars amb nitrogen líquid a 200 graus sota zero: Congelació extraordinària, canvis de propietats, oxigen líquid, superconductors i levitació magnètica, nitrogen sòlid a -211°C .

21 de gener a les 20:30

- **LA FÍSICA DE SOBRETAULA.** Tota mena d'experiències i enginys que són com petits jocs plens d'interrogants. Veure i manipular en diferents camps de la física mitjançant estris construïts de forma senzilla. Ciència divertida i sense fórmules.

11 de febrer a les 20:30

Lloc: Escola Pia Nostra Senyora. c/ Diputació 277 Barcelona

Inscripcions a Secretaria els dies feiners de 8:00 a 12:00

L'escola escolàpia serà catalana i cristiana, o no serà!

Hi ha possibles interseccions entre tres conjunts d'entorns polièdrics: A: Església, B: Catalunya, C: Escola

La tesi inicial seria de l'estil de Torres i Bages (façana de Montserrat –per cert, intersecció històrica i tòpica entre país i església). Però el nou Torres i Bages avui podria tenir nom de Mohamed, la pell colrada i, de la seva experiència d'integració, trobaria elements comuns entre escola i país, però potser no sabria res de l'església. O podria ser que fos una de les tantes religioses o dels tants religiosos de casa nostra dedicats de sempre a l'educació d'infants i joves, amb molts lligams entre església i escola –sovint anomenada «escola cristiana»–, però, qui sap si ho diria en castellà!

Així, podem trobar força aspectes comuns en la intersecció dels tres conceptes dos a dos: Catalunya-Escola ($B \cap C$), Catalunya-Església ($B \cap A$) i Escola-Església ($C \cap A$). Però la teoria matemàtica de conjunts –per cert, oi que ara ha quedat quasi bandejada del tot dels nostres «fets, conceptes, sistemes conceptuals, procediments, actituds, valors i normes»?– ens justificaria que la triple intersecció ($A \cap B \cap C$) tingués menys elements compartits que qualsevol de les interseccions duals.

Tanmateix, si anem a la nostra idea «oficial» d'escola per a tothom segur que ens hem de situar en el nucli dur de la triple coincidència. L'Escola Pia catalana és –vol ser, avui potser més clarament que mai– escola d'església catalana, o escola catalana d'església o església arrelada al país que educa en «pietat i lletres».

Però no tot és tan senzill en aquests moments. Quan diem Catalunya, què volem dir? Què hem proposat com institució en el debat del nou (esperem que ho pugui ser!) Estatut? Però, certament, no tenim famílies que quan veuen com acollim els qui fugen de la misèria d'altres indrets i cerquen noves oportunitats a casa nostra no els sembla que els hi dediquem més esforços que a l'alumne que ja és la quarta generació que s'escolaritza a can Colapi.

I quan pensem en l'Església catalana, després de la fragmentació sobtada del bisbat de Barcelona i dels nomenaments episcopals, segurament resultat d'equilibris inconfessables, en què pensem? Som Escola Pia als bisbats de Girona, Solsona, La Seu d'Urgell, Barcelona, Vic i ara, també, Terrassa i Sant Feliu de Llobregat (això no es veia en els magnífics mapes de l'anterior número de «Papers»). Però som una escola cristiana oberta a tothom, que vol servir tothom, no pas una escola «només» per als cristians. Potser el que tenim més clar és escola, després de la «proclamació» del nostre Estil Metodològic. Des de la nostra tradició més genuïna podem afirmar que bevem de les tres fonts. I perquè els puristes de la teoria de conjunts estiguin tranquils: ja sabem que només es pot definir la intersecció entre conjunts homogenis, oi que aquests tres tipus de realitats tenen per objectiu bàsic la persona? Des de la nostra òptica, no es tracta només d'una intersecció circumstancial, sinó que és essencial. Identitària, se'n podria dir, si aquest concepte no fos mal entès.

Zum-zum

GENER

- 13 • Grups de projecte (15,30-18h)
- 14 • Comissió «Mou-te» (10-13h)
- 17 • Form. estratègies aprenentatge. Sitges Festiu a Vilanova
- 19 • R. Dir. Pedagògics primària (10-13h) Form. estratègies aprenentatge. Sarrià Reunió resp. Pla d'acollida (15,30-18h) R. docents ed. musical (15,30-17,30 h)
- 20 • CEP-1 (15,30-17h) Festiu a Mojà Reunió coord. de qualitat (15,30-18h) Formació Caràcter Propi (9,30-13h)
- 21 • Festiu a Mojà
- 26 • Reunió Directores Pedagògics secundària (10-13h) R. resp. protecció dades (15,30-17,30) Formació docents educ.visual i plàstica (15,30-18h)
- 27 • Docents cultura religiosa 3r i 4t ESO (16-17,30h) Grups de projecte (15,30-18h)
- 28 • Comissió «Mou-te» (10-13h) Celebració DENIP
- 29 • Reunió Federació d'APAS (Balmes)
- 31 • Form. estratègies aprenentatge. Sitges

FEBRER

- 2 • Reunió Directores Gerents (10-13h) Reunió responsables extraescolars (15,30-18h) Form. estratègies aprenentatge. Sarrià
- 3 • Dijous Gras
- 6 • CARNESTOLTES
- 7 • Festiu a Vilanova Festiu a Calella i Sitges
- 8 • Festiu a Vilanova
- 9 • R. docents tecnologia (15,30-17,30h) R. docents educ.musical (15,30-17,30h) R. docents e.visual i plàstica (15,30-17,30h) Dimecres de Cendra
- 10 • Grups de projecte (15,30-18h) Formació oberta docents inf. i primària (10-13h)
- 11 • Comissió «Mou-te» (10-13h)
- 14 • Form. estratègies aprenentatge. Sitges R. Consell de les Institucions (19-21h)
- 15 • Formació LINUX
- 16 • Formació LINUX Form. estratègies aprenentatge. Sarrià
- 17 • CEP-1 (15,30-17h) Form. patologies psicològ. (10-14h) Reunió resp. PIRMI (15,30-18h)
- 18 • Formació LINUX